

Izvešće o studijskom posjetu bugarskoj agenciji za osiguravanje kvalitete (NEAA – National Evaluation and Accreditation Agency) i University of Library Studies and Information Technologies

13. do 17. svibnja 2019. godine

U studijskom posjetu su sudjelovali:

Marija Križanec, načelnica Odjela za visoko obrazovanje,
Matan Čulo, rukovoditelj Odsjeka za reakreditaciju u znanosti.

Izvešće sastavili:

Marija Križanec, načelnica Odjela za visoko obrazovanje,
Matan Čulo, rukovoditelj Odsjeka za reakreditaciju u znanosti.

Predstavnici Agencije za znanost i visoko obrazovanje Marija Križanec i Matan Čulo sudjelovali su u studijskom posjetu bugarskoj agenciji za osiguravanje kvalitete (NEAA – National Evaluation and Accreditation Agency) u razdoblju od 13.-17. svibnja 2019. godine. U sklopu posjeta sudjelovali su, kao promatrači, i u postupku institucionalne akreditacije University of Library Studies and Information Technologies u Sofiji, Bugarska (ULSIT).

Protokol posjeta nalazi se u prilogu ovog izvješća kao i protokol samog studijskog posjeta.

NEAA – National Evaluation and Accreditation Agency

NEAA – National Evaluation and Accreditation Agency (u daljnjem tekstu: NEAA) jedina je nacionalna bugarska agencija nadležna za osiguravanje kvalitete.

Provodi sljedeće postupke:

- institucionalna akreditacija i programska akreditacija, uključujući akreditaciju znanstvenih polja (*professional fields*), glavnih predmeta u reguliranim profesijama (*majors from the regulated professions*) i doktorskih programa,
- postupak post-akreditacijskog monitoring-a i kontrole (**PAMC**)
- evaluacija projekata (za osnivanje novog visokog učilišta ili izvođenje novog studijskog programa) i vrednovanje izmjene kapaciteta visokog učilišta
- vrednovanje organiziranja studija kroz sustav učenja na daljinu.

U postupku institucionalne i programske akreditacije ljestvica ocjenjivanja uključuje ocjene od 1 do 10. Vrednovanje svakog kriterija obračunava se na način da se prosječna ocjena svakog indikatora množi sa koeficijentom. NEAA je razvila shemu po kojoj se ljestvica ocjenjivanja usklađuje sa vrednovanjem „iskazanim riječima“, a koja slijedi shemu sa 4 razine ocjene: *fully/substantialy/partially/non-compliance*.

Donje Svetice 38/5
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 6274 826
F + 385 1 6274 801
E marija.krizanec@azvo.hr
W www.azvo.hr

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Krajnji rezultat/krajnja ocjena koja se dobije vrednovanjem utječe na razdoblje na koje se dodjeljuje akreditacija. Pa se tako npr. visokom učilištu koje dobije konačnu ocjenu između 9 i 10 akreditacija dodjeljuje na 6 godina (a što odgovara ocjeni „iskazanoj riječima“ – full compliance), visokom učilištu koje dobije ocjenu između 7 i 8,99 akreditacija dodjeljuje na 5 godina (a što odgovara ocjeni „iskazanoj riječima“ – substantially compliance) i tako dalje. Vrednovanom visokom učilištu se neće dodijeliti akreditacija ukoliko ima konačnu ocjenu između 0 i 3,99 (a što odgovara ocjeni „iskazanoj riječima“ – non - compliance)

Također, o akreditaciji ovisi i pravo izvođenja određene razine studija pa tako visoka učilišta mogu dobiti pravo izvođenja samo preddiplomske razine (ukoliko imaju ocjenu između 4 i 4,99), a ukoliko im je ocjena između 5 i 10, visoko učilišta ima pravo izvođenja preddiplomske, diplomske i doktorske razine (za doktorsku moraju postići ocjenu između 8 i 10).

Ovisno o finalnom rezultatu/ocjeni, uspostavljaju se različite PAMC procedure (tj. procedure naknadnog praćenja).

Godinu dana prije isteka roka akreditacije vrednovano visoko učilište dužno je podnijeti zahtjev za novi postupak.

Glavno i najvažnije tijelo unutar NEAA-e je Akreditacijski savjet (**Accreditation Council - AC**) koji ima 11 članova, uključujući i ravnatelja. 6 članova AC su iz područja visokog obrazovanja – predstavnici visokih učilišta, 1 član je predstavnik bugarske Akademije znanosti, 1 član je predstavnik Poljoprivredne akademije i 2 člana su predstavnika Ministarstva obrazovanja i znanosti. Mandat im traje 6 godina i ne mogu biti ponovno imenovani. Polovica članova AC se mijenja svake 3 godine (osim ravnatelja). Rektori, prorektori, dekani i direktori podružnica, kao i predsjednika, zamjenik predsjednika, direktor instituta bugarske Akademije znanosti i Poljoprivredne akademije ne mogu biti imenovani članovima AC.

Članovi AC imaju sklopljen ugovor o radu s NEAA.

Ravnatelj (**President**) predstavlja i zastupa NEAA, organizira i vodi poslovanje i stručni rad.

AC:

-imenuje članove stalnih povjerenstava (**Standing Committee**) te **Stalno povjerenstvo za PAMC** za sva područja visokog obrazovanja (1. pedagogic sciences and social affairs; 2. humanities and arts; 3. social and legal sciences; 4. security and defence; 5. economic sciences and management; 6. natural sciences, mathematics and informatics; 7. technical sciences; 8. agrarian sciences and veterinary medicine; 9. healthcare and sport; i za PAMC).

Svako povjerenstvo ima 7 članova te im mandat traje 3 godine.

Donje Svetice 38/5
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 6274 826
F + 385 1 6274 801
E marija.krizanec@azvo.hr
W www.azvo.hr

Statut NEAA donosi Vlada te je njime, između ostalog, definiran djelokrug poslova AC i SC.

SC:

- odlučuje o pokretanju postupka ili odbijaju zahtjev,
- daje prijedlog članova stručnog povjerenstva AC (**Expert Group - EG**),
- kontrolira posao EG-a,
- razmatra izvješća EG,
- donosi odluke o akreditaciji i evaluaciji u 4 slučaja (određivanje npr. znanstvenog polja studija)
- u svim ostalim slučajevima priprema i podnosi izvješće o rezultatu vrednovanja AC kako bi AC mogao donijeti odluku.

U svakom postupku akreditacije jedan član nadležnog SC-a sudjeluje kao promatrač na posjetu.

Taj član SC je u kontaktu sa vrednovanim visokim učilište, pregledava podnesenu dokumentaciju, nadležan je za kontrolu plaćanja, kontrolira je li se poštovala procedura i sl.

AC:

- imenuje članove EG,
- donosi odluku da je suglasan ili nije s prijedlogom SC u njihovom izvješću.

-Član AC sudjeluje kao promatrač na sjednici nadležnog SC-a.

SC PAMC-a:

-provodi postupke monitoringa nakon akreditacije – jesu li visoka učilišta provela preporuke iz postupka vrednovanja, posebno one koje se odnose na unutarnji sustav osiguravanja kvalitete na visokom učilištu kao i one koje se odnose na znanstveno/nastavno osoblje te kontrolira pridržava li se visoko učilište kapaciteta koji joj je određen.

U sastavu SC-a za PAMC je 9 članova – 1 studentski predstavnik, 1 predstavnik industrijske komore te 7 predstavnika visokih učilišta u različitim područjima ekspertize.

SC PAMC može predložiti sljedeće sankcije u slučaju neprovođenja preporuka:

1. može im se smanjiti kapacitet – predloženo u 8 slučajeva (20-25%)
 - bitno jer je određivanje kapaciteta povezano s financiranjem
2. može im se smanjiti razdoblje na koje je visoko učilište dobilo akreditaciju
 - nemaju niti jedan slučaj do sada
3. može im se oduzeti akreditacija - predloženo u 2 slučaja – akreditacija se oduzima na nekoliko mjeseci (najmanje 18 mjeseci), a u tom periodu trebaju ispuniti određene uvjete
 - kad ispune uvjete, o tome obavještavaju NEAA – EG pregledava to izvješće i to je svojevrsan preduvjet za novi akreditaciju

4. može se zatvoriti visoko učilište – ukoliko ne ispune uvjete iz točke 3., a dva puta ih se pozove da to učine – tada im se akreditacija oduzima zauvijek.
-imali su do sada 1 slučaj prije 15 godina

Financiranje:

NEAA se financira iz državnog proračuna, iz naknada koja se plaćaju za akreditaciju (60-70% proračuna) te drugih izvora kao npr. sudjelovanje u nacionalnim i međunarodnim projektima.

Druga tijela:

Unutar NEAA-e postoje i tzv. pomoćne jedinice/povjerenstva konzultativnog karaktera za AC: **Etički odbor, Odbor za kvalitetu i Odbor za rješavanje žalbi.**

Akreditacijski postupci moraju se završiti u roku od 12 mjeseci od dana podnošenja samoanalize, a postupci evaluacije u roku od 5 mjeseci.

EG:

-Ima 3-7 članova, ovisno o kompleksnosti postupka.
-inozemni član je prisutan samo kod institucionalne akreditacije.

Imenuju se i zamjenski članovi EG-a – AC može i sam zamijeniti člana EG ukoliko sazna nešto što bi utjecalo na provedbu postupka.

Članovi EG potpisuju Izjavu o povjerljivosti i nepostojanju sukoba interesa dužni su poštivati Etički kodeks. S njime se upoznaju kad su imenovani za članove EG.

Članovi EG se biraju sa liste za koju je zadužen AC– lista sadrži oko 2500 stručnjaka. Koristi ih se uglavnom njih 400. Sami stručnjaci se mogu nominirati na listu, a uglavnom ih predlažu Akademije, Studentski zbor, Komore i sl.

Svaki EG prezentira i raspravlja izvješće sa SC – u slučaju da SC smatra da je potreba dorada u smislu dodatnog razjašnjenja, izvješće se vraća EG.
Naknada za članove EG je relativno niska (ukupno oko 100 eur). Članovi EG sklapaju ugovor o autorskom djelu sa ravnateljem agencije.

Procedura:

- SC daje prijedlog članova EG-a AC-u
- AC imenuje članove EG-a
- članovi EG-a upoznaju se s dokumentima, kriterijima i procedurom,
- posjet članova EG visokom učilištu prema protokolu posjeta koji uključuje, između ostalog, sastanke sa vanjskim dionicima, znanstveno-nastavnim osobljem i studentima,
- članovi EG-a pripremaju izvješće (45 dana) te ga dostavljaju SC,
- izvješće se dostavlja vrednovanom visokom učilištu koje ima pravo očitovati se o njemu

Donje Svetice 38/5
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 6274 826
F + 385 1 6274 801
E marija.krizanec@azvo.hr
W www.azvo.hr

-u slučaju činjeničnih netočnosti, izvješće se vraća stručnom povjerenstvu na ispravak

-izvješće se dostavlja na završno usvajanje SC

-SC donosi odluku o proceduri i prezentira ga AC – izvješće SC-a daje informacije o protokolu, odnosno daje kronologiju postupka, realizaciju preporuka iz prijašnjih procedura, nalaz i procjenu ispunjenja kriterija u vezi s procedurom, zaključke i nacrt preporuka SC-a. Izvješće SC-a se piše na temelju izvješća EG-a. .

- AC donosi konačnu ocjenu na temelju EG/SC izvješća.

Dodatno:

-rezultati programske akreditacije se automatski prebacuju/preračunavaju u *ranking* sistem svih studijskih programa u Bugarskoj,

-financiranje javnih visokih učilišta uzima u obzir rezultate vanjskog vrednovanja

Što se tiče postupka **evaluacije projekata (*evaluation of projects*)** (u našem slučaju to bi bila inicijalna akreditacija) – evaluacija se provodi prije osnivanja novog visoko učilišta ili uvođenja novog studijskog programa, u slučaju statusnih promjena fakulteta ili podružnica. U tom slučaju odluka je samo pozitivna ili negativna. U slučaju pozitivne odluke ista vrijedi 2 ili 3 godine nakon čega slijedi postupak redovite akreditacije (odnosno reakreditacija). u slučaju negativne odluke, opoziva se akreditacijska odluka. U ovom postupku NEAA ima ograničenu ulogu budući da odluku u ovom postupku donosi nadležno ministarstvo.

NEAA objavljuje izvješća na svojoj mrežnoj stranici te sažetak izvješća na bugarskom i engleskom jeziku.

Što se tiče postupka podnošenja prigovora – NEAA ima osnovan **Odbor/ Povjerenstvo za rješavanje žalbi** – vrednovano visoko učilište se može žaliti na kršenje akreditacijske procedure. Status i sastav Odbora je u nadležnosti AC.

Odbor se sastoji od 2 profesora koje imenuje nadležan sindikat, 1 predstavnika studenata. Predsjednik je habilitirani profesor prava. Mandat je članova 3 godine. Žalbe se razmatraju po kronološkom redu. Evidenciju podnesenih žalbi i studentskih prigovora vodi NEAA.

Odbor razmatra studentske prigovore i razmatra osporavanja koja rezultiraju iz akreditacijskog postupka/procedure. Budući da se radi o savjetodavnom tijelu AC-a – ono usvaja mišljenja koja nemaju utjecaja na odluke AC-a/SC-a – sva mišljenja imaju status preporuka i nisu obvezna niti za AC niti za SC.

Naime, protiv formalne/konačne odluke AC-a, moguće je samo pokretanje upravnog spora pred nadležnim upravnim sudom.

University of Library Studies and Information Technologies

Donje Svetice 38/5
10000 Zagreb, Hrvatska
T + 385 1 6274 826
F + 385 1 6274 801
E marija.krizanec@azvo.hr
W www.azvo.hr

University of Library Studies and Information Technologies (u daljnjem tekstu: **ULSIT**) je 66 godina staro sveučilište. Sastoji se od 2 fakulteta (*Faculty for Information Science* i *Faculty for Library and Cultural Heritage*) i 5 instituta (za turizam (*Tourism*), kulturno nasljeđe (*Cultural Heritage*), nacionalnu sigurnost (*National Security*), vodstvo (*Leadership*) i doktorska škola (*Doctoral School*)). U svom sastavu ima i različite odjele te laboratorije koji su namijenjeni praktičnoj nastavi.

Izvide studijske programe u 4 znanstvena područja i polja:

- 3.5. – Social Communication and Information Sciences
- 4.6. – Information Technologies
- 2.2. – History,
- 9.1. – National Security.

Imaju upisanih oko 3150 studenata (akreditacijom im je dana dozvola za 3400 studenata).